

II-9 การทำงานกับชุมชน

ประเด็นคุณภาพ/ความเสี่ยงที่สำคัญ:					
ข้อมูล/ตัวชี้วัด	เป้าหมาย	2554	2555	2556	2557
อัตราความพึงพอใจของผู้รับบริการต่อการบริการในชุมชน	80	83.54	87.16	68.5	75.40
ร้อยละประชาชนได้รับการคัดกรองเบาหวาน	90	100	94.32	85.10	91.96
ร้อยละประชาชนที่มีความเสี่ยงต่อเบาหวาน		6.70	8.31	10.34	8.02
ร้อยละประชาชนเป็นเบาหวานรายใหม่	5	3.5	2.17	4.01	0.47
ร้อยละประชาชนได้รับการคัดกรองโรคความดันโลหิตสูง	90	100	94.32	85.10	93.60
ร้อยละประชาชนที่มีความเสี่ยงต่อโรคความดันโลหิตสูง		11.65	6.84	12.0	38.3
ร้อยละประชาชนเป็นโรคความดันโลหิตสูงรายใหม่	5	0.86	0.77	0.5	0.20
ร้อยละของสตรีได้รับการคัดกรองมะเร็งปากมดลูก	80	NA	90.52	63.64	61.54
ร้อยละของกิจกรรมสาธารณสุขที่ภาคีเครือข่ายมีส่วนร่วมในการวางแผน/ทำกิจกรรมสาธารณสุขในชุมชนตนเอง		80.00	62.80	77.34	100

บริบท:

- กลุ่มงานเวชปฏิบัติครอบครัวและชุมชน โรงพยาบาลชุมแสงเป็นหน่วยงานที่ให้บริการสุขภาพในชุมชนทั้ง 4 มิติแบบองค์รวมผสมผสานการส่งเสริมสุขภาพ ป้องกันโรค คัดกรองส่งต่อและดูแลต่อเนื่องตั้งแต่แรกเกิดทุกกลุ่มอายุ ในเขตตำบลเกษไชย จำนวน 11หมู่บ้านประชากร 4939 คนชาย 2372 คน หญิง 2567 คน ส่วนใหญ่อาชีพ เกษตรกรรม รับจ้าง ค้าขาย มีโรงเรียน 2 แห่ง วัด 3 แห่ง โครงสร้างด้านสุขภาพ มี อ.ส.ม.จำนวน 56คน

เป้าหมายการทำงานชุมชน

- มุ่งเน้นการจัดบริการสร้างเสริมสุขภาพควบคุมป้องกันโรคที่ตอบสนองความต้องการของชุมชน โดยสนับสนุนพัฒนาความสามารถของชุมชนในการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมสุขภาพ และจัดสิ่งแวดล้อมที่เอื้อต่อการสร้างเสริมสุขภาพ รวมทั้งการประสานเชื่อมโยงเครือข่ายในชุมชน

ความเสี่ยงด้านสุขภาพของชุมชน

- เป็นเรื่องโรคเรื้อรัง เช่นเบาหวาน ความดันโลหิตสูง ซึ่งเป็นปัญหาจากพฤติกรรมบริโภคอาหาร และการดำเนินชีวิตของชุมชนนอกจากนี้ยังมีโรคระบาดได้แก่โรคอุจจาระร่วง ไข้เลือดออก

กลุ่มเป้าหมายสำคัญ:

1. ประชาชนกลุ่มปกติ
2. ประชาชนกลุ่มเสี่ยง
3. ประชาชนกลุ่มที่มีปัญหาสุขภาพ

ความต้องการของชุมชน

มีการสำรวจความต้องการของชุมชนจากช่องทางต่างๆ ดังนี้

- ผู้รับความคิดเห็น
- การรับฟังข้อคิดเห็น ข้อเสนอแนะ เสี่ยงสะท้อนจากการให้บริการในชุมชน
- จากการประชุมกลุ่มผู้นำชุมชน และอาสาสมัครสาธารณสุข

ผลลัพธ์การดำเนินงาน

กลุ่มผู้รับบริการ	ความต้องการ/ความคาดหวัง	การตอบสนอง
กลุ่มปกติ	<ul style="list-style-type: none">- ข้อมูลด้านสุขภาพอนามัย การดูแลตนเอง- ได้รับการตรวจคัดกรองความเสี่ยงด้านสุขภาพ- ลานออกกำลังกาย/ อุปกรณ์สนับสนุน	<ul style="list-style-type: none">- ประชาสัมพันธ์ความรู้ด้านสุขภาพทางหอกระจายข่าว/อสม.- คัดกรองความเสี่ยงด้านสุขภาพปีละ 1 ครั้ง- มีลานออกกำลังกายพร้อมอุปกรณ์ร้อยละ 45.45.
กลุ่มเสี่ยง	<ul style="list-style-type: none">- คำแนะนำ/วิธีการปรับเปลี่ยนพฤติกรรม- ช่องทางการเข้าถึงบริการ/คำปรึกษาด้านการดูแลสุขภาพ- ได้รับการดูแลติดตามจากทีมสุขภาพสม่ำเสมอ	<ul style="list-style-type: none">- มีเอกสาร แผ่นพับการปฏิบัติตัว- จัดให้มีช่องทางให้คำปรึกษาทั้งในและนอกเวลา- มีระบบเฝ้าระวังรายบุคคลโดยการมีส่วนร่วมของอสม.ในพื้นที่

กลุ่มที่มีปัญหาสุขภาพ	<ul style="list-style-type: none"> - การดูแลรักษาที่รวดเร็วปลอดภัย - ได้รับการดูแลต่อเนื่อง ไม่เกิดภาวะแทรกซ้อน - ได้รับทราบข้อมูลเกี่ยวกับโรคและการปฏิบัติตัว 	<ul style="list-style-type: none"> - มีมาตรฐานวิชาชีพ และCPG - มีการพัฒนาทักษะบุคลากรสม่ำเสมอ - มีระบบติดตามเยี่ยมบ้าน ให้คำปรึกษารายบุคคล
-----------------------	---	---

กระบวนการ:

การจัดบริการสุขภาพแก่ชุมชน:

มีการวางแผนออกแบบบริการสร้างเสริมสุขภาพโดยการวิเคราะห์ปัญหาสุขภาพร่วมกับชุมชนในแต่ละหมู่บ้านและนำมาวางแผนจัดบริการที่ครอบคลุมกลุ่มต่างๆดังนี้

1.การสร้างเสริมสุขภาพกลุ่มปกติ

กิจกรรมบริการ	วัตถุประสงค์	ภาคีเครือข่าย	ตัวชี้วัด	ผลลัพธ์
1.การดูแลสุขภาพ -ลดปัจจัยเสี่ยงโรคติดต่อโรคไม่ติดต่อ 2.การสนับสนุนสร้างการเรียนรู้ -ให้ความรู้การสร้างเสริมสุขภาพป้องกันโรค 3.การพัฒนาทักษะสุขภาพ -ฝึกทักษะด้านสุขภาพให้ เช่นการตรวจเต้านมด้วยตนเอง 4.การสร้างเครือข่าย -บูรณาการร่วมกับองค์กรที่เกี่ยวข้องเช่น อบต. จัดตั้งชมรมออกกำลังกาย	เพื่อให้ดำรงความมีสุขภาพดีและเสริมสร้างให้มีความสมบูรณ์แข็งแรงทั้งด้านร่างกายและจิตใจ	-อสม. -ชมรมสุขภาพในพื้นที่ -อบต. -วัด , โรงเรียน	-ร้อยละ 80 ของปชช.ที่มี การตรวจเต้านมด้วยตนเอง	82.08

และมีกิจกรรมต่อเนื่อง				
-----------------------	--	--	--	--

2.การสร้างเสริมสุขภาพกลุ่มเลี้ยง

กิจกรรมบริการ	วัตถุประสงค์	ภาคีเครือข่าย	ตัวชี้วัด	ผลลัพธ์
<p>1.การดูแลสุขภาพ</p> <p>-การคัดกรองโรคติดต่อ, โรคไม่ติดต่อ</p> <p>2.การสนับสนุนสร้างการเรียนรู้</p> <p>-กิจกรรมการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมสุขภาพ</p> <p>3.การพัฒนาทักษะสุขภาพ</p> <p>-สอนและฝึกทักษะด้านสุขภาพเช่นเทคนิคการบริโภคอาหาร การออกกำลังกาย</p> <p>-ให้ความรู้อาการผิดปกติที่ควรมาพบแพทย์</p> <p>4.การสร้างเครือข่าย</p> <p>-จัดให้มีเครือข่ายการเฝ้าระวังโรคในชุมชน</p>	<p>เพื่อหยุดกระบวนการเกิดโรคหรือให้การวินิจฉัยแต่แรกเริ่มและให้การรักษาทันที</p> <p>-เพื่อลดระยะเวลาการเจ็บป่วยและป้องกันการแพร่กระจายเชื้อ</p>	<p>อสม.</p> <p>-ชมรมสุขภาพในพื้นที่</p> <p>-อบต.</p> <p>-วัด , โรงเรียน</p>	<p>-ร้อยละ90 ของกลุ่มเลี้ยงได้รับการปรับเปลี่ยนพฤติกรรม</p> <p>-ร้อยละ100 ของสตรีกลุ่มเลี้ยงได้รับการส่งต่อวินิจฉัยมะเร็งปากมดลูก</p>	<p>91.00%</p> <p>100%</p>

3. การสร้างเสริมสุขภาพกลุ่มที่มีปัญหาสุขภาพ

กิจกรรมบริการ	วัตถุประสงค์	ภาคีเครือข่าย	ตัวชี้วัด	ผลลัพธ์
<p>1. การดูแลสุขภาพ</p> <p>- นัดตรวจเฝ้าระวังภาวะแทรกซ้อน</p> <p>- นัดหมายรับยาสม่ำเสมอ</p> <p>- เชื่อมบ้าน</p> <p>2. การสนับสนุนสร้างการเรียนรู้</p> <p>- ให้คำปรึกษาเฉพาะราย/ครอบครัว</p> <p>- ประสานเครือข่ายในการติดตามเฝ้าระวัง</p> <p>3. การพัฒนาทักษะสุขภาพ</p> <p>- สอนและฝึกทักษะด้านการฟื้นฟูสุขภาพ เช่น กายภาพบำบัด</p> <p>- ให้ความรู้อาการผิดปกติที่ควรมาพบแพทย์</p>	<p>- เพื่อลดภาวะแทรกซ้อน</p> <p>- เพื่อลดความพิการที่อาจเกิดขึ้น</p> <p>- เพื่อให้บุคคลมีทักษะในการจัดการปัญหาสุขภาพของตนเองได้อย่างเหมาะสม</p>	<p>อสม.</p> <p>- ชมรมสุขภาพในพื้นที่</p> <p>- อบต.</p> <p>- วัด , โรงเรียน</p>	<p>- ร้อยละของผู้มีปัญหาสุขภาพได้รับการติดตามเยี่ยมบ้าน</p>	100%

<p>4.การสร้างเครือข่าย</p> <p>-บูรณาการร่วมกับองค์กรที่เกี่ยวข้องเพื่อประสานความช่วยเหลือเช่นการสนับสนุนอุปกรณ์ช่วยเหลือ รถมอเตอร์ไซด์</p>				
--	--	--	--	--

การจัดบริการสุขภาพแก่ชุมชนโดยร่วมมือกับองค์กรและผู้ให้บริการอื่นๆ:

- มีการจัดบริการสุขภาพแก่ชุมชน โดยร่วมมือกับอาสาสมัครสาธารณสุขในชุมชน จัดกิจกรรมเชิงรุกในการรณรงค์คัดกรองโรคเบาหวานและความดันโลหิตสูง ซึ่งผลการคัดกรองเบาหวานร้อยละ 91.96และความดันโลหิตสูงร้อยละ 93.1ได้รับการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมร้อยละ 100ในจำนวนกลุ่มเสี่ยงปีที่ผ่านมาพบป่วยเป็นเบาหวานรายใหม่ร้อยละ 0.47 และเป็นความดันโลหิตสูงรายใหม่ร้อยละ 0.20

ภาพรวมของการทำงานร่วมกับชุมชน: การส่งเสริมการมีส่วนร่วม การสร้างเครือข่าย:

- มีการทำงานร่วมกับชุมชนในด้านการแก้ไขปัญหาสุขภาพในชุมชนเช่นปัญหาตั้งครรภ์อายุน้อยกว่า 20 ปี และการค้นหาหญิงตั้งครรภ์ให้ฝากครรภ์ก่อน 12 สัปดาห์ โดยร่วมกับ อบต. จัดทำโครงการในการพัฒนาศักยภาพแกนนำชมรมสายใยรักในพื้นที่ อสม. ให้มีความรู้และร่วมค้นหาส่งต่อกลุ่มเป้าหมายให้มารับบริการตามเกณฑ์ ทั้งนี้ชุมชนได้สนับสนุนงบประมาณในการแก้ไขปัญหาเด็กน้ำหนักต่ำกว่าเกณฑ์ โดยจัดซื้อ นมกล่องสนับสนุนผลการดำเนินงานพบว่าเด็กที่มีน้ำหนักต่ำกว่าเกณฑ์มีน้ำหนักเพิ่มขึ้น ร้อยละ 50

การขับเคลื่อนนโยบายสาธารณะ

- การกำหนดนโยบายสาธารณะในชุมชนโดยชุมชน เรื่องการออกกำลังกายเพื่อสุขภาพ โดยมีการประสานแผนการสร้างเสริมสุขภาพร่วมกับชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเรื่องการจัดหาสถานที่สำหรับออกกำลังกาย สนับสนุนเครื่องออกกำลังกายให้หมู่บ้านในปี 2557รองนายกองค์การบริหารส่วนตำบลเป็นแกนนำหลักในการตั้งกลุ่มแอโรบิกและสุลาฮิบ มีกิจกรรมออกกำลังกายทุกวันทั้งที่สนามหน้าที่ทำการ อบต.เป็นต้น

การส่งเสริมความสามารถของกลุ่มต่างๆเพื่อแก้ปัญหาที่สำคัญของชุมชน

- มีการให้ความรู้ การฝึกทักษะในเรื่องการวัดความดันโลหิต การวัดรอบเอว และการตรวจเต้านมด้วยตนเอง ให้กับกลุ่มอาสาสมัครหมู่บ้าน ในการออกตรวจคัดกรองโรคเรื้อรัง ที่เป็นปัญหาในชุมชน ผลลัพธ์การดำเนินงานกลุ่มอาสาสมัครหมู่บ้านมีความรู้ และทักษะในการดำเนินงาน ร้อยละ 71.42

รวมทั้งการส่งเสริมความสามารถของกลุ่มชมรมสายใยรัก ในการชั่งน้ำหนัก ประเมินภาวะโภชนาการ เพื่อช่วยดำเนินงานเชิงรุกในการติดตามเฝ้าระวังภาวะโภชนาการในกลุ่มเด็กแรกเกิด-5 ปี ผลลัพธ์กลุ่มแกนนำชมรมสายใยรักมีความรู้และทักษะในการดำเนินงานร้อยละ 62.00..สามารถดำเนินงานเชิงรุกในการติดตามเฝ้าระวังภาวะโภชนาการในกลุ่มเด็กแรกเกิด -5 ปี ส่งต่อเพื่อดูแลต่อเนื่องให้เจ้าหน้าที่ ร้อยละ100

การส่งเสริมพฤติกรรมและทักษะสุขภาพส่วนบุคคล

แนวโน้มการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมและทักษะสุขภาพ :

- ชุมชนมีแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมและทักษะสุขภาพที่ดีขึ้น สตรีกลุ่มเป้าหมายตรวจเต้านมด้วยตนเองทุกเดือน จากแบบสอบถามและการฝึกทักษะ ผ่านร้อยละ 82.08
- พฤติกรรมการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่มีแนวโน้มที่ดีขึ้นพบว่า ทารกอายุ 6 เดือนกินนมแม่อย่างเดียวยังเพิ่มขึ้น ปี 2555และปี 2556ปี 2557 เป็นร้อยละ 42.42 ,59.25 ,79.16 ตามลำดับ

การส่งเสริมสิ่งแวดล้อมที่เอื้อต่อการมีสุขภาพดี :

- ภายในโรงพยาบาลมีการจัดการสิ่งแวดล้อมให้เอื้อต่อการมีสุขภาพดี โดยการส่งเสริมให้มีร้านอาหารในโรงพยาบาลที่ได้มาตรฐานถูกหลักอนามัย,ส่งเสริมให้มี สถานที่ออกกำลังกาย, สนามฟุตบอล สนามบาสเก็ตบอล
- มีระบบการกำจัดขยะ กัดแยกขยะ เพื่อป้องกันการแพร่กระจายเชื้อสู่ชุมชน มีเครื่องมือดับเพลิงที่เหมาะสมปลอดภัย มีการซ้อมแผนอัคคีภัยปีละครั้ง มีป้ายเขตปลอดบุหรี่ ภายในโรงพยาบาล
- และมีการกำหนดให้ร้านค้าภายในโรงพยาบาลไม่จำหน่ายผลิตภัณฑ์อาหารที่ไม่ส่งเสริมสุขภาพ เช่น เหล้า บุหรี่ เครื่องดื่มชูกำลัง
- ในชุมชนร่วมกับ อ.บ.ต ,เทศบาล และแกนนำสุขภาพ ส่งเสริมให้มีสถานที่ออกกำลังกายในชุมชนและในโรงเรียน ครอบคลุมร้อยละ 100 มีร้านค้าปลอดผ่านเกณฑ์มาตรฐาน ส่งเสริมปลูกผักปลอดสารพิษ เพื่อบริโภคในครัวเรือนและจำหน่าย

การส่งเสริมบริการช่วยเหลือทางสังคมและการสร้างสิ่งแวดล้อมทางสังคมที่เอื้อต่อการมีสุขภาพดี:

- โรงพยาบาลชุมชนส่งเสริมร่วมกับชุมชนออกสำรวจและติดตามการคัดกรองเพื่อขึ้นทะเบียนผู้พิการครอบคลุมทั้งอำเภอและติดตามขึ้นทะเบียนรายใหม่อย่างต่อเนื่อง นอกจากนี้ได้มีการทบทวนถึงกลุ่มผู้ต้องการความช่วยเหลือทางสังคมเช่น ผู้สูงอายุที่ถูกทอดทิ้ง ผู้พิการ เด็กที่มีปัญหาด้านพัฒนาการ โดยทบทวนถึงผู้เกี่ยวข้องรับผิดชอบในกลุ่มดังกล่าวจากองค์กรอื่นๆในพื้นที่ เช่น อบต. พม. เป็นต้น การช่วยเหลือทางสังคมที่ประสานขอความช่วยเหลือได้แก่เด็กที่มีความพิการทางการเคลื่อนไหว 1 ราย ได้ประสาน อบต.ได้รับเงินช่วยเหลือครอบครัวรายเดือน ในปี 2555 ได้เสนอของบประมาณ สปสช.ในการจัดสิ่งแวดล้อมให้เอื้อต่อการดำเนินชีวิตผู้พิการมีการจัดทำรายเดินบริเวณบ้าน 1 รายและทำสัญญาให้ผู้พิการ 1 ราย

ผลการพัฒนาที่สำคัญ:

มาตรฐาน	Score	ประเด็นในแผนการพัฒนา 1-2 ปีข้างหน้า
69.การจัดบริการสร้างเสริมสุขภาพสำหรับชุมชน	3.0	<ul style="list-style-type: none"> - จัดระบบการประเมิน พัฒนาระบบให้ชุมชนสามารถเข้าถึงบริการสร้างเสริมสุขภาพที่จำเป็นได้
70.การเสริมพลังชุมชน	3.0	<ul style="list-style-type: none"> - จัดให้มีการเรียนรู้ ระหว่างชุมชน - วางระบบการติดตาม ประเมิน การทำงานร่วมกับชุมชน รวมทั้งวางแผนการสร้างเครือข่ายป้องกันและควบคุมโรคเข้มแข็งในทุกหมู่บ้าน เครือข่ายการสร้างเสริมสุขภาพ เพื่อให้ชุมชนสามารถพึ่งตนเองในการจัดการปัญหาสุขภาพด้วยตนเองได้